

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проєкту розпорядження Кабінету Міністрів України «Про затвердження Плану заходів з адаптації населення до змін клімату на 2021 - 2023 роки»

1. Резюме

Проєкт акта направлено на зменшення ризиків для життя та здоров'я населення, що можуть бути спричинені кліматичними змінами. Реалізація політик адаптації до змін клімату дозволить забезпечення виконання підпункту 13 пункту 1 Указу Президента України від 30 вересня 2019 року № 722/2019 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» (далі - Указ) та підпунктів 3, 6, 7, 9, 11, 12, 17 пункту 1 Указу, з якими вони кореспондують.

2. Проблема, яка потребує розв'язання

В Україні одними з головних проявів кліматичних змін на фоні глобальних процесів потепління є істотне підвищення температури повітря, зміна термічного режиму та структури опадів, збільшення кількості стихійних метеорологічних явищ і екстремальних погодних умов.

Згідно з даними Українського Гідрометеорологічного Центру за минулі 20 років середньорічна температура в Україні зросла на 0,8 °C порівняно з кліматичною нормою (1961– 1990 рр.), а середня температура взимку – майже на 2 °C. В Україні також відмічається тенденція до збільшення повторюваності і тривалості періодів із високою температурою повітря (вище 25, 30, 35 °C), що суттєво впливає на здоров'я людини та її життєдіяльність. Тривалість холодного періоду зменшилася на 5–28 днів (він починається на 5–14 днів пізніше і закінчується на 5–13 днів раніше). Зменшується тривалість стійкого снігового покриву, а в останнє десятиріччя у деяких регіонах він не утворюється зовсім.

За оцінками експертів, в Україні до кінця 21 століття подальше підвищення температури повітря можна очікувати при різних сценаріях розвитку суспільства: В1 – сценарій сталого розвитку та незалежних стабільних націй, А1В – сценарій збалансованого використання усіх (відновних та викопних) ресурсів, А2 – сценарій гетерогенного незбалансованого розвитку та росту населення. На середину 21 століття прогнозується підвищення температури по відношенню до сучасного десятиріччя для В1 – на $1,1 \pm 0,6$ °C, для А1В – на $1,5 \pm 0,3$ °C і для А2 на $1,2 \pm 0,3$ °C. На кінець 21 століття моделі загальної циркуляції атмосфери та океану (МЗЦАО) прогнозують підвищення температури на $2,0 \pm 0,8$ °C (В1), $3,1 \pm 0,7$ °C (А1В) та $3,8 \pm 0,8$ °C (А2).

Нагальною потребою є забезпечення сталої міжвідомчої та міжсекторальної взаємодії органів державної влади, створення системи раннього оповіщення та механізмів швидкого реагування на надзвичайні ситуації, що викликані кліматичними змінами, проведення інформаційних кампаній та просвітницької діяльності з питань впливу змін клімату на здоров'я населення та створення наукового підґрунтя для прийняття відповідних управлінських рішень на рівні держави.

3. Суть проєкту акта

Запровадження заходів з адаптації населення до змін клімату на державному та регіональному рівнях, у відповідності до ратифікованих країною глобальних і регіональних документів по змінам клімату, та прийняття рішень, заснованих на передовому досвіді глобального рівня та наукових даних. Сприяння зниженню можливого негативного впливу кліматичних змін на рівні захворюваності на інфекційні та неінфекційні хвороби, смертності та інвалідності унаслідок гідрометеорологічних явищ та надзвичайних ситуацій, викликаних ними, включаючи групи ризику і вразливе населення, використовуючи високоякісні, безпечні та прийнятні за вартістю засоби та технології, які у рівній мірі будуть доступними всім верствам населення. Створення системи раннього оповіщення та механізмів швидкого реагування на надзвичайні ситуації, викликані кліматичними змінами, проведення інформаційних кампаній та просвітницької діяльності з питань впливу змін клімату та адаптації населення до таких змін; впровадження сучасних навчально-освітніх матеріалів в навчальний процес та створення кадрового потенціалу для забезпечення формування політик та управлінських рішень в умовах змін клімату.

4. Вплив на бюджет

Прийняття та реалізація проєкту акта не потребує фінансових та інших витрат з державного та місцевих бюджетів.

Реалізація завдань і заходів Плану з адаптації населення до змін клімату до 2023 року, здійснюватиметься за рахунок і в межах бюджетних призначень, передбачених центральним органам виконавчої влади, іншим державним органам на відповідний рік, та інших джерел, не заборонених законодавством.

5. Позиція заінтересованих сторін

Проєкт акта потребує консультацій із заінтересованими сторонами.

Реалізація акта матиме позитивний вплив на інтереси територіальних громад.

Прогноз впливу реалізації проєкту акта на ключові інтереси заінтересованих сторін надається у додатку до цієї пояснювальної записки.

Проєкт акта не стосується питань функціонування місцевого самоврядування, місцевого та регіонального розвитку, соціально-трудової сфери, прав осіб з інвалідністю, відповідно проєкт акта не потребує погодження з уповноваженими представниками всеукраїнських асоціацій органів місцевого самоврядування чи відповідними органами місцевого самоврядування, уповноваженими представниками всеукраїнських профспілок, їх об'єднаннями та всеукраїнськими об'єднаннями організацій роботодавців, Уповноваженим Президента України з прав людей з інвалідністю, Урядовим уповноваженим з прав осіб з інвалідністю та всеукраїнськими громадськими організаціями осіб з інвалідністю, їх спілками.

Проект акта потребує погодження з Національною академією наук України, Національною академією медичних наук України.

6. Прогноз впливу

За предметом правового регулювання реалізація проекту акта не матиме впливу на:

ринкове середовище;

розвиток регіонів;

спроможність територіальних громад;

ринок праці та рівень зайнятості населення;

забезпечення захисту прав та інтересів суб'єктів господарювання.

Проект акта впливає на екологію та навколишнє природне середовище, забезпечення інтересів і прав громадян, а також на громадське здоров'я за рахунок запровадження заходів з адаптації населення до змін клімату на державному та регіональному рівнях, що направлені на захист і збереження здоров'я населення.

7. Позиція заінтересованих органів

Проект акту потребує погодження з Міністерством фінансів України, Міністерством розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України, Міністерством внутрішніх справ України, Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів України, Міністерством розвитку громад та територій України, Міністерством освіти і науки України, Державною службою України з питань праці, Державною службою України з надзвичайних ситуацій, Національною поліцією України, Державною службою України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини, обласними, Київською міською держадміністраціями.

Проект акта потребує проведення правової експертизи Міністерством юстиції України.

8. Ризики та обмеження

У проекті акта відсутні положення, які порушують принцип забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, та положення, що мають ознаки дискримінації.

Проект акта не містить норм, що зачіпають права і свободи, гарантовані Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод.

У проекті акта відсутні правила і процедури, які можуть містити ризики вчинення корупційних правопорушен.

9. Підстава розроблення проекту акта

Проект акта розроблено з урахуванням Законів України «Про

ратифікацію Рамкової конвенції ООН про зміну клімату», «Про ратифікацію Кіотського протоколу до Рамкової Конвенції Організації Об'єднаних Націй про зміну клімату» та «Про ратифікацію Паризької угоди», Концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України 7 грудня 2016 року № 932-р, на виконання пункту 18 Плану заходів щодо виконання Концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 6 грудня 2017 року № 878-р, підпункту 5 пункту 4 Національного плану заходів щодо неінфекційних захворювань для досягнення глобальних цілей сталого розвитку, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 26 липня 2018 року № 530-р.

**Міністр
охорони здоров'я України**

Максим СТЕПАНОВ

«___» _____ 2020 р.